FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 34021
Nom: Prehistòria universal antiga
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1005 - Grau en Història	Facultat de Geografia i Història	2	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1005 - Grau en Història	Prehistoria Universal	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

REAL MARGALEF CRISTINA

CARRION MARCO YOLANDA

EIXEA VILANOVA ALEJO

RESUM

Prehistòria Universal antiga (PUa) i Prehistòria Universal recent són assignatures que formen part d'una matèria general dedicada al coneixement de la Humanitat Prehistòrica; ambdós estan incloses en el segon curs del Grau d'Història de la Universitat de València.

PUa és una assignatura que planteja als estudiants un panorama general de l'evolució sociocultural de la Humanitat prehistòrica, anterior al desenrotllament i expansió de les economies de producció d'agricultors i pastors. Amb este objectiu, s'aborda una presentació de les principals teories sobre la formació i desenrotllament de les societats humanes anteriors a la producció d'aliments, així com les bases documentals utilitzades per l'Arqueologia durant l'estudi de les societats de caçadors-recol·lectors-pescadors prehistòrics.

Per proximitat històrica i geogràfica es prestarà major atenció a les regions del Vell Món i en especial a África i Europa.

quot;\"\"\"\"\"">Per proximitat històrica i geogràfica es prestarà major atenció a les regions del Vell Món i

en especial a África i Europa.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana tindre coneixements com a usuari dels programes ofimàtics més freqüents (tractament de textos, fulls de càlcul, presentacions, etc.), saber usar la plataforma d'Aula Virtual i saber cercar referències bibliogràfiques a les biblioteques de la Universitat de València.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1005 - Grau en Història

Aprenentatge autònom

Capacitat d'abstracció, anàlisi i síntesi

Capacitat de llegir textos historiogràfics o documents originals en una altra llengua

Compromís amb el principi d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones

Consciència que el debat i la investigació històrics estan en contínua construcció

Creativitat

Habilitat per a usar els instruments de recopilació d'informació, com catàlegs bibliogràfics, inventaris d'arxiu i referències electròniques

Presa de decisions

Resolució de problemes

Sensibilitat envers temes mediambientals

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Presentació

Comentari de la bibliografía i de la guia docent. Límits de lassignatura i objectius. Quadre cronològic general. La humanitat des de la perspectiva dels estudis evolutius, històrics i socio-culturals.

2. Els primers homínids i la seua expansió a les latituds temperades

Hominins i gènere Homo: marc cronològic i paleoambiental. Característiques del gènere: bipedisme, part i comportament social. Consolidació dels humans en Àsia i Europa: adaptació i transmissió cultural. El Paleolític inferior: tecnologia i economia dels primers homínids.

3. El camí evolutiu fins els Neandertals: el Paleolític mitjà

El medi ambient abans de lúltim gran interglaciar: el Pleistocé mitjà. La consolidació del poblament humà d'Europa: Homo sapiens arcaic (Homo heildebergensis i H. Neanderthalensis). Caracterització de la tecnologia i la economia Organització social: hàbitat i mobilitat.

4. Comportament humà modern

Arcaics / Moderns: la discussió sobre els primeros signes de modernitat. Els humans anatòmicament moderns i la colonització del planeta per part de l'Homo sapiens sapiens. Transició i cohabitació a Europa.

5. El Paleolític superior europeu

Els paisatges i la fauna freda del Pleniglacial. Variabilitat geogràfica i evolució de les tradicions tecnològiques. Les economies de caça especialitzada. Formes dorganització social dels caçadors: models antropològicos i el seu ús arqueològic. Art paleolític, adornament personal i pràctiques funeràries: simbolisme, identitat i interacció.

6. Els últims caçadors-pescadors-recollectors: Epipaleolític i Mesolític

L'inici de lactual interglaciar: l'Holocé. Colonització del nord i noves adaptacions en els boscos emergents: la diversificació econòmica. Les noves pràctiques funeràries: les necròpolis.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Altres activitats	15,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores

Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	70,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**90,00**

METODOLOGIA DOCENT

A) Assistència a classe:

1) Classes teòriques (30 hores): en l'aula, els professors exposaran als alumnes aspectes essencials de la matèria, tractaran de sistematitzar els continguts i proporcionaran i facilitaran bibliografia per a la preparació de l'examen. En classe es presentaran textos, projecció d'imatges mitjançant presentacions Power point i/o videos, etc. És fonamental que l'estudiant realitze, de forma prèvia a l'exposició del professor i a cada tema, una lectura d'aquell manual o d'aquells textos que prèviament se li indicaran.

2) Classes pràctiques (15 hores): la realització d'exercicis pràctics es desenvoluparà dins de les classes presencials establides (exercicis pràctics tal com comentaris de mapes, gràfics, textos, material arqueològic, recerques en Internet, etc.). L'objectiu és ajudar a l'alumne/a en l'exercici de la lectura, l'anàlisi i la comprensió dels textos i treballs publicats que es faciliten en la bibliografia de referència.

3) Assistència a seminaris o activitats complementàries (15 hores): els alumnes participaran en les activitats complementàries programades per la Facultat i pels professors de l'assignatura (visites, excursions, seminaris o cicles de conferències).

B) Tutories:

L'alumne/a podrà assistir a les hores d'atenció que el professorat tinga establides amb la finalitat de realitzar consultes sobre qualsevol aspecte o dubte relacionat amb l'assignatura. Els horaris de tutories s'indicaran en Aula Virtual i en el tauler d'informació del Departament de Prehistòria i Arqueologia i Història Antiga.

ehistòria i Arqueologia i Història Antiga.

AVALUACIÓ

En primera convocatòria:

Teoria: L'avaluació de la part teòrica de l'assignatura constituirà el 70% de la nota final. Es valorarà especialment el domini de l'esquema general de l'evolució de les societats prehistòriques, la capacitat de relació i de síntesi, i la precisió conceptual, així com la capacitat d'anàlisi i la claredat expositiva.

Treballs pràctics = 20% de la nota final. La qualificació final en aquest apartat serà el còmput proporcional

de les obtingudes en els diferents treballs, segons indique l'annex de cada grup.

Activitats complementàries = 10% de la nota final.

Caldrà obtenir una puntuació mínima de 5 sobre 10 a cadascuna de les parts (teoria, pràctica i complementària) per a que es faja la mitja.

Els i les estudiants lliuraran els treballs i materials a les dates previstes a través de l'Aula Virtual. Aquells/es que no participen en aquestes accions no comptaran amb aquesta part proporcional de la nota final.

En segona convocatòria:

Aquells/es que no hagen superat alguna part de l'assignatura podran fer un examen extraordinari (70%) i una prova de totes les pràctiques (20%), seguint el criteri establert per a la primera convocatòria (puntuació mínima de 5 sobre 10). No es podrà recuperar l'apartat de les activitats complementàries.

Es tindran en compte les qualificacions obtingudes als treballs al llarg del semestre. Aquestes qualificacions només es mantindran vigents durant aquest curs acadèmic.

El plagi detectat (còpia de fonts sense esmentar: llibres, treballs, internet, etc.…) determinarà directament la qualificació final de suspens (nota 0) a l'assignatura.

La menció "Excel·lent amb matrícula d'honor\\\" pot ser otorgada a l'alumnat que haja obtingut una qualificació igual o superior a 9,0. Es pot otorgar una matrícula d'honor per cada vint alumnes dins d'un grup.

na matrícula d'honor per cada vint alumnes dins d'un grup.

BIBLIOGRAFIA

- FULLOLA, J.M. y NADAL, J. 2005: Introducción a la Prehistoria. La evolución de la cultura humana. Editoral UOC., Barcelona

- V.V.A.A. 2000: Historia de la humanidad, vols. 1 y 2. Ed. Arlanza

- ARSUAGA, J.L. y MARTÍNEZ, I. 1998: La especie elegida. La larga marcha de la evolución humana. Col. Tanto por Saber. Temas de Hoy, Madrid.

- AA.VV. 2000: Los orígenes del hombre. De los primeros homínidos al Homo sapiens. Ed. especial National Geographic España. National Geographic Society.

- BERMÚDEZ DE CASTRO, J.M. 2002: El chico de la Gran Dolina. En los orígenes de lo humano. Crítica, Barcelona.

- BINFORD, L.R. 1988: En busca del pasado. Crítica, Barcelona.

- BOYD, R.,SILK, J.B. 2009: ¿Cómo evolucionaron los humanos?. Ariel Ciencia, Barcelona, 2004

- CARBONELL, E. (Coord.), 2005, Homínidos: Las Primeras ocupaciones Humanas de los Continentes. Ariel-Fundación Atapuerca. Barcelona

- CUNLIFFE, B. Ed. 1998: Prehistoria de Europa. Oxford. Ed. Crítica, Barcelona

- CORBELLA, J.; CARBONELL, E.; MOYÀ, S. i SALA, R. 2000: Sapiens. El llarg camí dels homínids cap a la inteligència. Edicions 62, Barcelona

- CHAMPION, T.; GAMBLE, C.; SHENAN, S. y WHITTLE, A., 1988: Prehistoria de Europa. Crítica, Barcelona

- DJINJIAN, F., KOZLOWSKI, J.; OTTE; M. , 2000: Le Paléolithique supérieur en Europe. Paris, Armand Colin

- EIROA, J.J., 2010. Prehistoria del mundo. Sello Editorial

- FERNÁNDEZ MARTÍNEZ, V.M., 2007. El largo camino de la humanidad. Alianza.

- FIEDEL, S. 1996: Prehistoria de América. Crítica. Barcelona

- GAMBLE, C., 1990: El poblamiento paleolítico de Europa. Crítica, Barcelona

- MENÉNDEZ, M. (coord.), 2012. Prehistoria Antigua de la Península Ibérica. UNED.

- QUESADA, J.M., 1998. La caza en la Prehistoria. Arco-Libros.

- RENFREW, C. y BAHN, P., 1993: Arqueología. Teorías, métodos y práctica. Akal, Madrid

- ROYO LASARTE, J., 2013. Los pintores de la Prehistoria: su vida y su obra. Ayuntamiento de Albalate.

- SANAHUJA, M.E., 2008. La cotidianeidad en la Prehistoria: la vida y su sostenimiento. Icaria

- TRIGGER, B. 1992: Historia del pensamiento arqueológico. Crítica. Barcelona

- RIPOLL LÓPEZ, S. (coord.), 2010. Prehistoria I. Las primeras etapas de la humanidad. Edición Universitaria R. Areces-UNED. Madrid.

- CELA CONDE, C. y AYALA, F.J. 2013. Evolución humana. El camino hacia nuestra especie. Alianza Editorial. Madrid